

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΟΥ BEST SELLER ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΝΥΦΙΚΟ

ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΛΑΜΟΥ

ΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΑΪΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Υπάρχουν αμαρτίες που περνούν από γενιά σε γενιά.
Και πληγές που ζητούν δικαίωση.

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Καστοριά, 30 Γενάρη 1948, ώρα 6:00 μ.μ.

Τσουχτερός βοριάς φυσούσε. Το παγωμένο πούσι πασπάλιζε το περίγραμμα του ορίζοντα και τα γκρίζα σύννεφα που σκέπαζαν τον ουράνιο θόλο τάχυναν τον ερχομό της νύχτας.

Κουκουλωμένος με το αμπέχονο και το σκουφί που του έφτανε μέχρι τα φρύδια, ο Δημήτρης Δραγουμάνης ανηφόριζε στην όρθια πλάτη της Ψαλίδας, παλεύοντας με τον αέρα που του μάργωνε το πρόσωπο και τις παλάμες. Η ράχη του ήταν σκυφτή, τα μάτια του κοίταζαν ευθεία μπροστά και προσπαθούσαν να ξεχωρίσουν αυλάκια και βαθιές νεροσυρμές. Οι αρβύλες που φορούσε στα πόδια, ασήκωτες πια από την κούραση, είχαν αρχίσει να τον τραβάνε στη γη θαρρείς και ήθελαν να τον γονατίσουν.

Τις επτά μέρες που είχε χρειαστεί για να διασχίσει τις χιονισμένες κορφές του Γράμμου, είχε ανακαλύψει πως, παρά τη γενική κακουχία που δοκίμαζε το σώμα του, κατάφερνε να αντεπεξέλθει. Τα κύματα της δύναμης που ξεχύνονταν από μέσα του του είχαν χρησιμεύσει για να αφηφήσει κάθε έννοια απόστασης κι ανθρώπινης αντοχής. Η αρχέγονη δύναμη της εκδίκησης είχε σφηνωθεί στο εσωτερικό της ψυχής του τόσο βαθιά, που τη γεύονταν στο στόμα του και του γεννούσε την επιθυμία να καταβροχθίσει οτιδήποτε θα τολμούσε να σταθεί εμπόδιο στον δρόμο του.

Σε μια απότομη ανηφόρα στάθηκε να ξελαχανιάσει γιατί δεν

μπορούσε να πάρει ανάσα, μόνο που δεν ήξερε αν ήταν από την ανηφόρα ή από τις βασανιστικές σκέψεις που τον έπνιγαν.

Λίγες βδομάδες νωρίτερα, ζώντας ήδη στην εξορία του, είχε διαβάσει πως η εκδίκηση συχνά μοιάζει σαν να δαγκώνεις έναν σκύλο, επειδή ο σκύλος σε δάγκωσε.* Η συγχώρεση που γύρευε να υποδείξει εκείνη η φράση τού φάνηκε τέτοια ξεκάθαρη δειλία, που αναρωτήθηκε αν είχε το πραγματικό δικαίωμα να αφήσει τον σκύλο που τον είχε δαγκώσει ατιμώρητο. Ο εφιάλτης που είχε περάσει στην Κόνιτσα ήταν νωπός ακόμη στη μνήμη του. Κίτρινη σκόνη και μπαρούτι που έβραζε· ένα όργιο από ανθρώπινα κόκαλα και ανοιγμένα κρέατα που σάπιζαν και βρομούσαν στην ύπαιθρο. Ο αδελφοκτόνος σπαραγμός του τυφλού και αδυσώπητου μίσους στον οποίο είχε εμπλακεί εξαιτίας αυτού του σκύλου που τον είχε κυνηγήσει.

Έτριξε τα δόντια και πήρε πάλι να ανηφορίζει. Πόσες σκέψεις άραγε χωράνε στο ταξίδι μιας ανηφόρας; Όλη αυτή την ώρα είχε χωμένο το χέρι κάτω από το αμπέχονο σφίγγοντας το μαχαίρι του. Όλη αυτή την ώρα η ανάσα του έβγαине κοφτή, γρήγορη, τα μάτια του ήταν κόκκινο αίμα.

Αντίκρισε την κορφή της Ψαλίδας, νιώθοντας τις σταγόνες του ιδρώτα να χαράζουν τις τρίχες στον λαιμό και την πλάτη του. Με δυο δρασκελιές πάτησε στο στενό οροπέδιο κι άρχισε να βαδίζει προς την άκρα για να κοιτάξει από την άλλη πλευρά. Ήταν πια σε ένα ξάγαντο, πίσω του οι πυκνές φυλλωσιές των δέντρων και μπροστά του στρωνόταν πέτρα και σκληρό χώμα στο χρώμα του κάστανου. Χαμήλωσε· σύρθηκε στο χώμα σαν τα ζούδια κι έφτασε στην απέναντι πλευρά. Κάτω από την ωμοπλάτη του βουνού, ξεχώρισε τα νερά της Ορεστιάδας και τη στρωμένη πεδιάδα της Καστοριάς. Στένεψε τα μάτια, όπως το συνήθιζε όταν ήταν αναγκασμένος να φυλάει

* Φράση του Austin O'Malley, Αμερικανού γιατρού και συγγραφέα (1858-1932).

σκοπιά κι εστίασε το βλέμμα σε ένα σημείο στα δεξιά της λίμνης. Στρώνονταν όλα από κάτω του σαν ανοιγμένος χάρτης, η ανοιχτωσιά της πεδιάδας, οι αυθαίρετες κατασκευές και το τρίπατο σπίτι με τις καμινάδες που τώρα έβλεπε από ψηλά να καπνίζουν.

Άφησε να περάσουν δυο λεπτά ακινησίας κι ύστερα σύρθηκε πίσω, προς το πυκνό του δάσους. Ορθώθηκε δίπλα στον κορμό μιας βελανιδιάς· θεόρατος άντρας, το κεφάλι του έφτανε ως τα δυο μέτρα. Στράφηκε πάλι και κοίταξε μέσα από τις φυλλωσιές τη θέα των προσδοκιών του. Ο φοβερός Βλάντακας, ο σκύλος όπως τον είχε παρονομάσει, υψώθηκε ολοζώντανος μπροστά του, φούσκωσαν οι φλέβες στα μηνίγγια του.

«Όταν πέσει το σκοτάδι....» μουρμούρισε. «Τότε».

Εκείνη ακριβώς τη στιγμή, ένωσε μέχρι τα μύχια της ψυχής του πως, μετά την οδύσσεια του κατατρεγμού που του είχε επιβάλει να διασχίσει μια ολόκληρη χώρα βυθισμένη στον εμφύλιο πόλεμο, κατάφερε να επιστρέψει ολόκληρος.

Ξεζώστηκε το όπλο που είχε περασμένο κάτω από το αμπέχο-νο και κάθισε στη ρίζα της βελανιδιάς με την πλάτη ακουμπισμένη στον κορμό και το βλέμμα καρφωμένο πέρα στο σπίτι. Έβγαλε από την τσέπη την καπνοσακούλα, έστριψε τσιγάρο, γέμισαν καπνό τα πνευμόνια του. Πέρασαν δυο τρεις ώρες αναμονής. Η νύχτα πύκνωσε αφέγγαρη κι ένα πέπλο ομίχλης από το νερό της λίμνης που εξατμιζόταν σκέπασε την πεδιάδα. Μέσα σ' εκείνο τα θάμπωμα, έπιασε να κατεβαίνει τη δασωμένη πλαγιά.

Η Καστοριά τυλιγμένη στο σκοτάδι, απλώθηκε στα ζερβά του. Βάδισε ξυστά στα ριζά του βουνού, στήνοντας αυτί στο σκοτάδι. Αφουγκράστηκε για λίγο και ύστερα χώθηκε μέσα στην καταχνιά και τα οργωμένα χώματα, και τράβηξε γραμμή για το σπίτι του Βλάντακα.

Σαν είδε να ορθώνεται μπροστά του το τρίπατο, χαμήλωσε πίσω από την πέτρινη μάντρα και στύλωσε τα κατασκότεινα μάτια του στα αφεγγή παράθυρα. Η οικογένεια έχει αποκοιμηθεί, σκέφτηκε,

αν έμπαινε αθόρυβα θα τους έπιανε στον ύπνο. Κλωθογύριζε στο μυαλό του τη διάταξη του σπιτιού και πολεμούσε να υπολογίσει από πού ήταν καλύτερο να χωθεί για να μην κάνει θόρυβο. Έσφιξε τη χούφτα του γύρω από το μαχαίρι· η οργή του ήταν πλέον ανεξέλεγκτη και οι φόνοι που προετοιμαζόταν να κάνει, εκείνοι που επέμεναν να του φαίνονται απολύτως δικαιωματικοί, ήταν αναπόφευκτοι. Ξεπρόβαλε από την κρυψώνα του και μπήκε από την αυλόπορτα γρούζοντας σαν να τον είχε καβαλήσει ο διάβολος.

Πέρασε μισή ώρα σιωπής. Βρόμα από φωτιά άρχισε να βγαίνει από το σπίτι και οι φλόγες που υψώνονταν φώτισαν την γύρω περιοχή. Ο Δημήτρης Δραγουμάνης φάνηκε να βγαίνει από την πόρτα· είχε σκεπασμένα μύτη και στόμα και βαστούσε μια βαλίτσα με τα λουριά της σφιγμένα. Κοίταξε κάπου στα αριστερά του κι ύστερα χώθηκε μες στον καπνό και γλίστρησε προς την άλλη πλευρά. Μετά από λίγα βήματα στάθηκε να ξανακοιτάξει. Ο καπνός τού τυραννούσε τα ρουθούνια, αλλά κάτι άλλο τον ενοχλούσε· η εικόνα του μικρού να πηδάει απ' το παράθυρο και να χάνεται μες στα χωράφια. Περίμενε λίγο ακόμα· το σκοτάδι και η καταχνιά θα τον βοηθούσαν να μείνει αόρατος, αν όμως έπιανε πάλι αέρας η ατμόσφαιρα θα καθάριζε. Για τον ίδιο λόγο βιαζόταν κι εκείνος· καλύτερα να εξαφανιζόταν όσο ακόμη τον έκρυβε η θολούρα της νύχτας. Έριξε μια τελευταία ματιά πίσω του και γύρισε πάλι μπροστά κι άρχισε να απομακρύνεται. Το πρόσωπό του πήρε μια έκφραση μοχθηρίας. Ας τη γλίτωνε ο γιος του Βλάντακα! Τι ζωή θα είχε χωρίς βιος και χωρίς κανέναν άνθρωπο δικό του; Εκείνος πάντως θα παντρευόταν μια καινούρια ζωή κάπου μακριά, πολύ μακριά από την Καστοριά.

Με την υγρή παγωνιά να μπαίνει στα πνευμόνια του, πάλεψε να ανοίξει το βήμα. Ένωσε την καρδιά του να χτυπάει δυνατά –υπερένταση κάτι άλλο απροσδιόριστο–, πανικόβλητος ήταν και θολωμένος. Ίσως το χτυποκάρδι να ήταν από το σώμα του που βρισκόταν σε κατάσταση μάχης ή φυγής. Ίσως πάλι να ήταν από τη θέα των χεριών

του, που ήταν λερωμένα με αίμα. Κυριευμένος ήταν απ' την αίσθηση του θηράματος· τα μάτια του σάρωναν το σκοτάδι και τ' αυτιά του έπιαναν και τον παραμικρό ήχο. Κρατώντας σφιχτά τη βαλίτσα άρχισε να τρέχει, σαν ζώο που το κυνηγάνε.

Αναβοές

Πλατεία Μαβίλη, 12 Αυγούστου 2013,
ώρα 6:00 μ.μ.

ΚΛΕΙΩ

Φαινόταν χαμένη. Ίσως έφταιγε η χλωμάδα του προσώπου της, ίσως οι σταγόνες του ιδρώτα που κυλούσαν στο μέτωπό της, ίσως πάλι ο τρόπος που στεκόταν στη διάβαση του δρόμου και κοίταζε κάπου στην απέναντι πλευρά. Στο μεταξύ το φανάρι γινόταν κάθε τόσο πράσινο, αυτή μάλλον δεν το αντιλαμβανόταν.

Πλατεία Μαβίλη, στα μέσα του Αυγούστου. Η ζέστη ήταν αφόρητη, όσοι δεν είχαν εγκαταλείψει την πρωτεύουσα έψαχναν δροσιά στο σιντριβάνι και στις καφετέριες που είχαν απλώσει τα τραπέζια τους κάτω από τις σκονισμένες φυλλωσιές των δέντρων. Κάποια γυναίκα στάθηκε δίπλα της και τη ρώτησε αν ήξερε κατά πού πέφτει το Μέγαρο Μουσικής. Έριξε μια ματιά γύρω της σαν να μην ήξερε πού βρίσκεται και είχε ανάγκη να προσανατολιστεί, και της έδειξε με το χέρι. Στο επόμενο πράσινο φανάρι, διέσχισε τη Βασιλίσσης Σοφίας και έφτασε στο απέναντι πεζοδρόμιο. Πήγε μέχρι το περίπτερο, που ήταν πολύ κοντά της, κι αγόρασε τσιγάρα κι αναπτήρα και ένα μπουκάλι νερό. Τραβήχτηκε στην άκρη να πιει το νερό κι ύστερα πέταξε στον κάδο το

άδειο πλαστικό και βάδισε λίγα μέτρα πιο κάτω. Στάθηκε πάλι, αυτή τη φορά μπροστά στην είσοδο μιας πολυκατοικίας.

«Εδώ είναι» σκέφτηκε κι ανέβηκε τα τρία σκαλιά που τη χώριζαν από τη σιδερένια εξώπορτα. Πλησίασε το πρόσωπο στη σειρά με τα κουδούνια κι έριξε μια ματιά στα ονόματα. Γύρισε πάλι στο πεζοδρόμιο και ξεχώρισε από το πακέτο ένα τσιγάρο που το άναψε και το κράτησε ανάμεσα στα δάχτυλά της. Φύσηξε τον καπνό και σήκωσε το κεφάλι ψηλά προσπαθώντας να διακρίνει το ρετιρέ. Στο μεταξύ το τσιγάρο γλίστρησε από τα δάχτυλά της, αλλά αυτή δεν το πρόσεξε.

Φαινόταν χαμένη κι όμως είναι μια γυναίκα που έχει ταξιδέψει πολύ περισσότερο από τον μέσο ταξιδιώτη χωρίς ποτέ να έχει χάσει τον προσανατολισμό της. Είναι κάπου στα σαράντα, με την ευγένεια της καλής οικογενειακής της ανατροφής, όμως και με την τραχύτητα του ανθρώπου που έχει ζήσει έξω στον κόσμο. Τα νύχια της είναι κοντοκομμένα, τα δάχτυλα των χεριών της είναι λεπτά και το δέρμα που τα καλύπτει γεμάτο χαραγματιές. Οι μύες των ποδιών της έχουν σκληρύνει από τους δρόμους που έχουν διασχίσει και η καρδιά της χτυπάει με επιταχυνόμενους ρυθμούς, μάλλον γιατί είναι εθισμένη στην αδρεναλίνη και στην αντίδραση της μάχης ή της φυγής. Το πιο σημαντικό είναι το βλέμμα της, εκείνες οι καστανές κόρες των οφθαλμών της που ψάχνουν να εντοπίσουν την εικόνα για να την απαθανάτισουν στην αιωνιότητα.

Είχε ξεκινήσει στα φοιτητικά της χρόνια με μια φτηνή KODAK να υπηρετεί μια ενασχόληση που τάχατες θα ήταν παροδική. Τώρα ανήκει στους διακεκριμένους καταγραφείς εικόνων και ζει ταξιδεύοντας με την ομάδα της στις πιο ανέγγιχτες γωνιές του πλανήτη. Το βήμα της έχει μάθει να προσαρμόζεται τόσο στις δύσβατες ζούγκλες του Αμαζονίου, όσο και στα χιονισμένα υψίπεδα των Άνδεων, και έχει τολμήσει να κλείσει τα μάτια της, χωρίς να φοβάται, στις καλύβες απομονωμένων φυλών, όπως των Χούλι, των Σίμπου και των Ντόγκον. Έχει κι ένα φυλετικό τοτέμ στο μπράτσο της, ένα τατουάζ που άφησε να της κάνουν αυτόχθονες Μαορί της Νέας Ζηλανδίας.

Σαν να είχε ποτέ καμία σημασία, έχει κι ένα πτυχίο φιλολογίας· τέσσερα χρόνια σπουδές να κρέμονται κορνιζαρισμένα σε κάποιον τοίχο του πατρικού της για το χατίρι της μάνας της. Ας είναι όμως... Έριξε μαύρη πέτρα πίσω της με το κεφάλι ψηλά. Κάποια ηθική υποχρέωση την έκανε να επιστρέφει στο πατρικό της μια φορά τον χρόνο, συνήθως στις γιορτές των Χριστουγέννων, κι αν δεν φαγωνόταν νωρίτερα με τον πατέρα της, της έπαιρνε περίπου μια βδομάδα για να νιώσει πως συνθλίβεται και να τα μαζέψει για να φύγει πάλι.

Τούτη η επιστροφή όμως συνέβη τον Αύγουστο, μάλλον γιατί κάτι απρόοπτο της έχει προκύψει και δεν ξέρει πότε θα πάρει το επόμενο αεροπλάνο για να ενωθεί πάλι με την ομάδα της. Ίσως φταίει που στο τελευταίο ταξίδι τα έκανε μαντάρα, ίσως που έχει καταλάβει πως στη ζωή υπάρχουν κι άλλα, πέρα από την αδρεναλίνη και την περιπέτεια.

Στο ρετιρέ της πολυκατοικίας που κοιτάζει ζει αυτή η γυναίκα που μέχρι πρότινος θεωρούσε πρόσωπο της φαντασίας ή του μύθου, καταπώς λένε. Είναι σχεδόν σίγουρη ότι μπορεί να την πείσει, κι όμως φοβάται πως θα την υποπτευθεί και θα τη διώξει. Το στομάχι της σφίγγεται, το μυαλό της γεμίζει φαντασιώσεις. Βλέπει τη γυναίκα να χυμάρει πάνω της και να την πετάει έξω. Τρέμει την ταπεινωση της πτώσης της, δεν ξέρει αν θα το αντέξει.

Σκέφτεται να το βάλει στα πόδια και να την αφήσει να την περιμένει για μια επίσκεψη που δεν θα πραγματοποιηθεί ποτέ. Δεν μπορεί όμως να κάνει πίσω, τώρα έχει δώσει τον λόγο της, έχει ακούσει τη φωνή της. Κατά βάθος θέλει να τη γνωρίσει.

Μια ζωή τη σήκωνε φορτίο ολόκληρο στους ώμους της.

ΜΑΝΤΩ

Το σημερινό απόγευμα κάτι παράξενο συνέβη.

Εικόνες που είχα σφραγίσει προ πολλού στο χρονοντούλαπο της

μνήμης, άρχισαν να ξεπηδούν από χαραμάδες και ρωγμές και να εμφανίζονται μπροστά μου. Είδα τον πύργο που γεννήθηκα, τα πέτρινα τείχη, τα ψηλοτάβανα δωμάτια, τις ξύλινες σανίδες στα δάπεδα, τους πολυελαίους στα ταβάνια, τους σκαλιστούς καθρέφτες στους τοίχους. Η εικόνα του υπάρχει ακόμη στη μνήμη μου, μόνο στη μνήμη μου πια...

Γεννήθηκα σ' έναν παμπάλαιο πύργο στα μέρη της Μάνης που ήταν για αιώνες ενδιαίτημα Φράγκων κι Ενετών και αργότερα ορμητήριο φυγόδικων και πειρατών που έρχονταν από το ίδιο μέρος του ορίζοντα, από τη μεριά που έδυε ο ήλιος, από τη θάλασσα που λάξευε νύχτα μέρα τα τειχιά του. Αυτός ο πύργος έμοιαζε με Φάρο των караβιών, έτσι που ήταν θεμελιωμένος στο ακρωτήριο της χερσονήσου που ήταν ο φορβάς μου, και όλη αυτή η εύφορη γη που εκτεινόταν πίσω του έμοιαζε με το τελευταίο σύνορο του κόσμου.

Γύρω απ' αυτό το εξόριστο κτίσμα που ήταν το πατρικό μου είχαν δεθεί θρύλοι αλλόκοτοι που είχαν την αφετηρία τους στις απαρχές του. Τον είχε φτιάξει, λένε, ένας Φράγκος για να φυλακίσει την όμορφη γυναίκα του που τη ζήλευε, μόνο που η μοναξιά και η απομόνωση την είχαν οδηγήσει στην αυτοκτονία. Λένε ακόμα πως είχε περάσει στα χέρια ενός Ιταλού δόγη που τρελάθηκε, έπειτα σε δύο πειρατές που αλληλοσπαράχθηκαν μέσα στη σάλα, κι αργότερα τον πήρε ο Καπουδάν πασάς για να στεγάσει την ερωμένη του που βρέθηκε κρεμασμένη στην κάμαρή της.

Δεν ξέρω αν κάποιος απ' αυτούς τους θρύλους περιείχε ψήγματα αλήθειας, όμως αυτός ο ερημικός πύργος με το πέτρινο δέρμα έμοιαζε με στοιχειωμένο πύργο και τότε που το κατοικούσαν οι προγονικές μορφές της φαμίλιας μου, αυτές που τώρα έχουν γίνει φαντάσματα.

Φυσικά δεν έσπρωξα μόνη μου το κουβάρι της μνήμης να κυλήσει. Το προκάλεσε το τηλεφώνημα που δέχτηκα από μια γυναίκα που ήθελε να με γνωρίσει. Δεν υπάρχουν πολλοί αυτόν τον καιρό που θέλουν να με γνωρίσουν, περιστασιακά κάποιος αναγνώστης

που τυχαίνει να έχει διαβάσει κάποιο από τα βιβλία μου ή κανέναν δημοσιογράφο που θέλει να ξεθάψει παλιούς συγγραφείς. Παρότι αρνούμαι πεισματικά να μιλάω σε δημοσιογράφους και δεν υποκύπτω σε προσκλήσεις αγνώστων, το έρεισμα της γυναίκας διέφερε. Ήθελε να μάθει για τον πύργο και για τα γεγονότα που συνέβησαν τότε...

Δεν ήταν η πρώτη φορά στα εξήντα και πλέον χρόνια μου που κάτι μου θύμιζε τον πύργο και αυτά που συνέβησαν τότε. Μια φορά είχα διαβάσει στην εφημερίδα ένα άρθρο για τους εγκαταλελειμμένους πύργους της Μάνης. Στις τελευταίες γραμμές έγραφε για τον «καταραμένο πύργο», όπως τον χαρακτήριζε, κάνοντας αναφορά στους παλιούς θρύλους και στα γεγονότα που τον είχαν ερημώσει οριστικά. Και πριν από μερικά χρόνια είχα δει στην τηλεόραση ένα ντοκιμαντέρ γύρω από τα ανεξιχνίαστα εγκλήματα. Όταν είδα να εμφανίζεται στην οθόνη ο πύργος, μέσα από ένα παμπάλαιο αρχειακό υλικό με ασπρόμαυρες φωτογραφίες που τον αποτύπωνε όπως ήταν την επόμενη μέρα, ένιωσα ένα ρίγος να διατρέχει τη ραχοκοκαλιά μου. Σίγουρα δεν ήταν η πρώτη φορά που κάτι μου θύμιζε το σκοτεινό παρελθόν. Ήταν όμως η πρώτη φορά που κάποιος με συνένδεε με τον πύργο, που γνώριζε πως η κοπέλα που ζούσε τότε εκεί ήμουν εγώ.

Το τηλεφώνημα της Κλειώς είχε φτάσει νωρίς το πρωί, και η ζέστη ήταν ήδη αφόρητη. Μου είχε προτείνει να συναντηθούμε σε κάποιο καφέ. Την ευχαρίστησα ευγενικά και αρνήθηκα να βγω από το σπίτι. Ωστόσο δεν μπορούσα να αρνηθώ μια συνάντηση μαζί της, ήταν βέβαιο πως είχε κάνει έρευνα και ήθελα να μάθω πόσα και τι είχε καταφέρει να αποκαλύψει. Πάνω που της έδινα τη διεύθυνση του σπιτιού, ο Μάξιμος έφερε τα φλιτζάνια με τον καφέ και κάθισε απέναντί μου σηκώνοντας επιδεικτικά το αριστερό του φρύδι.

«Λοιπόν, ποιον περιμένουμε;» με ρώτησε μόλις έκλεισα το τηλέφωνο.

«Μια γυναίκα που γράφει ένα βιβλίο γύρω από τον πύργο. Έχει

βγάλει και κάποιες πρόσφατες φωτογραφίες και θέλει να τις δω, να θυμηθώ πως ήταν προτού καταρρεύσει».

Και να μάθει από πρώτο χέρι τι πραγματικά συνέβη εκείνη τη νύχτα, θα έλεγα αν συνέχιζα, αλλά το πρόσωπο του Μάξιμου είχε ήδη σκοτεινιάσει. Άλλαξα συζήτηση. Του ζήτησα να χαμηλώσει τη θερμοκρασία στο κλιματιστικό και πέρασα στο επόμενο αγαπημένο του θέμα, την πιθανότητα να πάμε διακοπές, αν ήταν προτιμότερο να πάμε σε βουνό ή σε θάλασσα και πού θα βρίσκαμε τελευταία στιγμή ένα καλό ξενοδοχείο. Απαντούσε όταν τον ρωτούσα, αλλά φαινόταν ότι τη σκέψη του μονοπωλούσε η επικείμενη επίσκεψη.

«Σε πειράζει να είμαι μόνη μου όταν έρθει;» τον ρώτησα έπειτα από μερικά σιωπηλά λεπτά.

Ορισμένες φορές απορώ με τον εαυτό μου. Ήθελα απεγνωσμένα να μη βρίσκεται εδώ όταν θα επαναφέρω τις σκοροφαγωμένες μου αναμνήσεις. Όχι πως είχα σκοπό να αποκαλύψω κάτι από τα αφανέρωτα που συνέβησαν τότε. Αυτό θα με έκανε να μοιάζω ποταπή, ανήθικη, ένοχη. Όχι, δεν θα υπέκυπτα σε αποκαλύψεις, ούτε θα ξανάφερνα όλους τους πεθαμένους στη μνήμη μου. Ας με ρωτούσε... Θα έμενε σε αυτά που ήξερε από τον Τύπο.

Στο μεταξύ, ο Μάξιμος με λοξοκοίταζε δαγκώνοντας το κάτω χείλος του, όπως το συνήθιζε όταν ήταν προβληματισμένος.

«Είσαι σίγουρη ότι είσαι σε θέση να δεχτείς μόνη σου μια τέτοια επίσκεψη;» με ρώτησε.

«Δεν είμαι μικρό κοριτσάκι Μάξιμε».

«Αν ήμουν εγώ στη θέση σου, θα το ξανασκεφτόμουν».

«Δεν είσαι όμως».

«Εγώ πάντως σε προειδοποίησα» συμπλήρωσε.

Ήξερα για ποιο πράγμα με προειδοποιούσε. Για τις συνέπειες που θα είχε στην ψυχολογία μου ένα τέτοιο πισωγύρισμα. Έχει περάσει όμως πολύς καιρός από τότε που κατέρρεα με οποιαδήποτε αναφορά στα γεγονότα του πύργου. Τώρα ήμουν αποφασισμένη να μην αφεθώ σε μακρινές αναμνήσεις και λεπτομέρειες. Θα άκουγα αυτά

που είχε αποκαλύψει η έρευνα της γυναίκας και θα παρέμενα ανεπηρέαστη. Κατά τη διάρκεια του μεσημεριανού μου ύπνου, όμως, με επισκέφτηκε ο γνωστός εφιάλτης, που σημαίνει ότι με είχε ήδη επηρεάσει.

Ήταν λέει το φθινόπωρο του '70 και βρισκόμουν πίσω στον πύργο. Έξω ο ουρανός είχε αρχίσει να παίρνει τα πορφυρά χρώματα του δειλινού και μέσα ο χώρος αχνοφωτιζόταν από τις τελευταίες ακτίνες του ήλιου. Τα παράθυρα ήταν ορθάνοιχτα κι ο αέρας έφερνε την υπόξινη μυρωδιά από τα στέμφυλα που σάπιζαν έξω στα κοφίνια. Είδα τον εαυτό μου από ψηλά, όπως τον βλέπει κανείς στα όνειρα, να κινείται αθόρυβα ανάμεσα στους διαδρόμους του. Κάποιοι έψαχνα. Η μορφή του πατέρα μου να στέκεται στη μέση της σάλας πέρασε φευγαλέα από τα μάτια μου. Από την κουζίνα ακούστηκε το γαργαριστό γέλιο της Βασιλικής.

Και τότε ξαφνικά η εικόνα άλλαξε. Έγινε, λέει, βαθιά νύχτα και βρισκόμουν μέσα στον ελαιώνα. Έτρεχα ανάμεσα στις λιόδεντρα παραμερίζοντας φυλλωσιές και χαμόκλαδα. Μετά το τελευταίο δέντρο, άρχισα να σκαρφαλώνω στην πετρωμένη ράχη του λόφου. Φτάνοντας στην κορφή, γύρισα να κοιτάξω πίσω μου· πάνω ο ουρανός και κάτω η πατρογονική μου γη και ο πύργος στον κόσμο της νύχτας όπου ελάχιστα μπορείς να διακρίνεις. Η εικόνα όμως αυτού που αποτελούσε κάποτε τον κόσμο μου φεγγοβολούσε σαν πύρινος φάρος.

Πετάχτηκα από τον ύπνο με ταχυπαλμία και κορμί που έσταζε από τον ιδρώτα. Κοίταξα τους τοίχους του δωματίου μου, σαν να είχα ανάγκη να επιβεβαιώσω πως ήταν μόνο ένας εφιάλτης. Ο Μάξιμος ανασηκώθηκε στο μαξιλάρι του και μου έπιασε την παλάμη σε ένδειξη συμπαράστασης.

«Ηρέμησε. Όνειρο ήταν. Θέλεις να σου φέρω κάτι να πεις;»

«Όχι ευχαριστώ» απάντησα κοιτάζοντας το ρολόι στο χέρι μου. Ήταν πέντε και μισή το απόγευμα. «Είναι ώρα να αρχίσεις να ετοιμάζεσαι».

«Είσαι σίγουρη πως θέλεις να φύγω;»

Έγνεψα καταφατικά, ο Μάξιμος όμως συνέχισε.

«Μήπως να το ακυρώσεις; Φαίνεσαι ήδη ταραγμένη».

«Όχι πάλι, Μάξιμε» απάντησα, αρνούμενη να παρασυρθώ σε μια συζήτηση για το ίδιο θέμα.

Έκανα ένα ντους να συνέλθω και ντύθηκα, παλεύοντας κάτω από μια επίφαση αδιαφορίας να εξορίσω από τη σκέψη μου τις εικόνες που με γύριζαν πολλά χρόνια πίσω. Ωστόσο συνέβη αυτό που δεν ήθελα. Ενώ ο Μάξιμος είχε φύγει, αφού μου είχε πει για πολλοστή φορά να τον ειδοποιήσω αμέσως μόλις φύγει η επισκέπτρια, οι εικόνες του πύργου άρχισαν να ζωντανεύουν μπροστά στα μάτια μου.

Ο ήχος του κουδουνιού με υποχρέωσε να επιστρέψω, ευτυχώς, στο σήμερα και στο τώρα. Κοίταξα το ρολόι στο χέρι μου. Η επισκέπτρια είχε φτάσει με δέκα λεπτά καθυστέρηση. Πάτησα το μπουτόν του θυροτηλεφώνου και στάθηκα μπροστά στην ανοιχτή πόρτα του διαμερίσματός μου περιμένοντας να δω την μυστηριώδη επισκέπτρια. Μια γυναίκα γύρω στα σαράντα, με καστανόξανθα μαλλιά και ηλιοκαμένο πρόσωπο εμφανίστηκε από το ασανσέρ. Βάδισε προς το μέρος μου και σταμάτησε ένα μέτρο μακριά απλώνοντας το χέρι της σε χειραψία.

«Κυρία Δραγουμένη, χαίρομαι πολύ που σας γνωρίζω. Είμαι η Κλειώ».

Στο άκουσμα του πατρικού μου ονόματος κάτι κινήθηκε μέσα μου, κάτι που μου θύμιζε πως ήμουν η κόρη του Δημήτρη Δραγουμένη λες και δεν είχα περάσει μια ζωή προσπαθώντας να το ξεχάσω.

ΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΑΪΝ

Κάθε οικογένεια κρύβει μια ιστορία.
Κάποιες κρύβουν σκοτεινά μυστικά.

Καστοριά, Γενάρης 1948. Δύο φόντοι. Μία πυρκαγιά. Ένας άντρας φεύγει μες στη νύχτα με τα χέρια του βουτηγμένα στο αίμα. Ο Δημήτρης Δραγουμάνης πιστεύει πως αφήνει πίσω του μια πράξη εκδίκησης. Οι ενοχές όμως δεν ξεχνούν ποτέ τον ένοχό τους.

Μάνη, 1970. Μια νύχτα τρόμου ερημώνει τον πύργο της οικογένειας Λυμπέρη. Παλιοί θρύλοι ξυπνούν και η κατάρα που στοιχειώνει τον πύργο μοιάζει πιο αληθινή από ποτέ.

Αθήνα, Αύγουστος 2013. Η απρόσμενη εμφάνιση μιας φωτορεπόρτερ αναγκάζει τη διάσημη συγγραφέα Μαντώ να αντικρίσει ένα παρελθόν που πίστευε ότι είχε θαφτεί για πάντα. Κάποιος, όμως, γνωρίζει την αληθινή της ταυτότητα.

Τι συνδέει τον Δημήτρη Δραγουμάνη με τον πύργο της Μάνης; Ποια αλήθεια κρύβεται πίσω από τα γεγονότα του 1970; Και πόσο μακριά μπορεί να φτάσει η σκιά ενός εγκλήματος που δεν έπαψε ποτέ να ζητά δικαίωση;

Ένα ατμοσφαιρικό μυθιστόρημα μυστηρίου για τα τραύματα που δεν επουλώνονται, για τις πράξεις που σημαδεύουν μια ολόκληρη ζωή και για το τίμημα της εκδίκησης, όταν ο μεγαλύτερος αντίπαλος είναι η ίδια η συνείδηση.